

APPENDICITIS CHRONICA NERVOSA.

I.

Bij het lezen van het artikel van SCHELTEMA, spreekt het mij, zoo weinig vermeld te vinden van het operatieverslag. Terwijl herhaaldelijk gesproken wordt van „duidelijke verschijnselen van appendicitis”, had ik ook gaarne een nadere aanduiding willen vinden om geheel overtuigd te kunnen worden. Het is toch niet uitgesloten, dat bij de genoemde, typisch-neuropathische klachten de operatie zelf als psychische factor gunstig heeft gewerkt.

Haarlem, 21 Mei 1921.

W. M. NAESSENS.

II.

Naar aanleiding van het stukje onder bovenstaanden titel zou ik SCHELTEMA willen vragen nader te willen mededeelen, welke wel de afwijkingen waren, die bij de operatie zijner patiënten aan appendix en omgeving zijn gevonden.

In de enkele gevallen dat ik op de aanwijzing chronische appendicitis de appendix heb verwijderd, vond ik toch zulke geringe afwijkingen (hoogstens enkele vergroeiingen), dat ik nauwelijks kon gelooven hiermede de oorzaak der klachten te hebben weggenomen.

En aan den anderen kant staat men niet zelden verbaasd van de grootte en ernstige afwijkingen, welke men kan vinden bij operaties wegens acute appendicitis, waar slechts lichte klinische verschijnselen zulke afwijkingen niet zouden doen vermoeden. Zoolang toch het peritoneum pariëtale niet in het ontstekingsproces is betrokken, wordt patiënt van zijn aandoening weinig gewaar.

De beschrijving van SCHELTEMA doet mij vermoeden, dat de gevonden afwijkingen zeker niet groot zijn geweest, daar van de plaatselijke buikverschijnselen zoo weinig wordt vermeld, ja in sommige gevallen de patiënt zelfs niet over den buik klaagde.

De algemeene verschijnselen van neurasthenischen resp. psychasthenischen aard staan op den voorgrond en zoo wil ik SCHELTEMA ook nog deze vraag stellen, hoe lang zijn patiënten vrij van klachten zijn, en of hij bij andere gevallen, welke op de geschetste aanwijzing zijn geopereerd, geen mislukkingen heeft gezien.

Heerenveen, 22 Mei 1921.

J. DE GRAAFF.

Dr. PINKHOF EN HET MAANDBLAD VOOR SPECIALISTISCHE
GENEESKUNDE.

In het *Tijdschrift* van 30 April l.l. beklagt SCHRIJVER er zich over, dat PINKHOF een oordeel uitspreekt over den inhoud van eenige artikelen, door hem in het *Maandblad voor Specialistische Geneeskunde* geschreven, op grond van een overzicht daarvan in een dagblad, zonder die artikelen zelf gelezen te hebben. PINKHOF verontschuldigt zich met de mededeeling, dat hij „een specialist nog er om gevraagd” heeft, doch dat deze ze niet heeft kunnen vinden.

De redactie van het *Maandblad voor Specialistische Geneeskunde* kan niet nalaten haar bevreesing te kennen te geven over deze mededeeling van PINKHOF, aangezien van elk nummer van het *Maandblad* een exemplaar wordt toegezonden aan de redactie van het *Ned. Tijdschrift v. Geneesk.*, van welke redactie PINKHOF deel uitmaakt, en deze bij een andere gelegenheid blijk heeft gegeven, in zijn functie van lid der redactie van het *Tijdschrift*, van den inhoud van het *Maandblad* kennis te nemen.

Namens de redactie van het
Maandblad van Specialistische Geneeskunde
de uitvoerende redacteur,

's-Gravenhage, Mei 1921.

J. DE GROOT SR.